Restoration for the future
WETLANDS
www.alfawetlands.eu

ALFAwetlands – märgalade taastamine tuleviku nimel

Pressiteade

June, 2025

Funded by the European Union

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or CINEA. Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.

ALFAwetlands konsortsiumi koosolek -2025
Pressiteade

ALFAwetlands konsortsiumi kohtumine Eestis

ALFAwetlands konsortsiumi kohtumine toimus 26.–28. juunil Tartus, Eestis — linnas, mida peetakse laialdaselt riigi intellektuaalseks pealinnaks ja mis asub ühe Euroopa suurima raba lähedal. Kohtumine toimus Tartu Ülikooli ökoloogia ja maateaduste instituudi kaasaegses Oecologicumi hoones ning selle korraldas projekti kohalik partner – Tartu Ülikool.

Kohtumise fookuses oli ALFAwetlands projekti elluviimise senise edenemise ülevaatamine, teadustulemuste jagamine ning edasiste sammude kavandamine. Programm sisaldas tehnilisi sessioone elulaborite (*Living Lab)* teemal ning ettevalmistusi lõppkonverentsiks. Samuti toimusid nõuandva kogu ja üldkogu koosolekud.

Üheks oluliseks tipphetkeks oli avalik sessioon äsja avaldatud Euroopa märgalade kaardi kohta — see on võimas georuumi tööriist, mis toetab märgalade taastamist kogu Euroopas.

Kohtumisega samal ajal oli osalejatel võimalus osaleda ka Tartus toimunud jätkukonverentsil INTECOL Wetlands Conference.

Ürituse osana korraldati väljasõit Kuresoo taastatud alale ja Öördi katsealadele — need mõlemad on osa Eesti elulaborist (*Living Lab)* Soomaa rahvuspargis. Osalejad tutvusid taastamistöödega ning said vahetuid teadmisi kasvuhoonegaaside seiremeetoditest. Teadlased esitlesid andmeid süsinikdioksiidi, metaani ja dilämmastikoksiidi heitmete kohta, võimaldades võrdlust erinevate ALFAwetlands elulaborite (*Living Lab)* vahel.

Hiljuti avaldatud brošüür sisaldab lisainfot elulaborite (*Living Lab*) kohta, sealhulgas esitluste salvestisi: https://alfawetlands.eu/promotional-materials/

ALFAwetlands Eestis

Eestis mängib ALFAwetlands projekt võtmerolli turvasmuldade teadusliku ja ruumilise mõistmise edendamisel — need ökosüsteemid on kliimamuutuste vastu võitlemisel äärmiselt olulised. Projekt jälgib veerežiimi taastamise tegevusi, näiteks Soomaa rahvuspargis, mille eesmärk on taastada turvasmuldade loomulik

Funded by the European Union

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or CINEA. Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.

süsinikusidumise võimekus ning toetada elurikkust. See tegevus aitab kaasa Eesti riiklikele ja Euroopa Liidu eesmärkidele taastada vähemalt 25 000 hektarit kuivendatud turbaalasid aastaks 2050.

„Mul oli väga hea meel taas ALFAwetlands konsortsiumi liikmetega silmast silma kohtuda. Olen sügavalt muljet avaldanud töö keerukusest ja kvaliteedist. Projekt edeneb hästi ning sellel on suur potentsiaal tulevaseks teaduskoostööks. Väga väärtuslik oli külastada ka Eesti elulaborite (Living Lab) alasid — need on täiesti erinevad sellest, mida me Hispaanias näeme," ütles Francesc Sabater Comas, Barcelona Ülikooli kaasprofessor ja ALFAwetlands partner.

Konsortsiumi koosolek

Mõõtmise demonstreerimine *Living Lab*-is

ALFAwetlands teadusuudised

Konsortsium jätkab teadustööd viies spetsiaalses tööpaketis (WP):

WP1. Meta-analüüsid ja maakasutuse hindamine Euroopa märgalade teadmuse suurendamiseks

WP1 on oluliselt täiustanud Euroopa märgalade ruumilist teadmistebaasi, viies lõpule Euroopa märgalade kaardi koostamise. Kaart koondab olemasolevad teadmised ja ekspertiisi ning on kättesaadav erineva lahutusvõimega GIS-andmestikuna vabaks allalaadimiseks. Lisaks on välja töötatud ulatuslikud märgalade andmebaasid ning maa kasutuse ja maakattestruktuuri (LULC) kaardid kõigi projektipartnerite valgalade kohta. Neid kasutatakse mitmetes järgnevates ALFAwetlands analüüsides. Samuti on loodud koostöösuhted ELi „sõsarprojektidega", et tulemusi paremini ühtlustada ja projekti mõju suurendada.

Funded by the European Union

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or CINEA. Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.

WP2. Kaasloome ja kaasav märgalade taastamine

Hoolikalt läbimõeldud dialoog ja protsesside kujundamine, mis on suunatud erinevatele kontekstidele ja soovitud tulemustele, koos aktiivse kaasamise ja vahendamisega, aitavad luua nii ühiselt omandatud teadmisi ja tegutsemisstrateegiaid kui ka kaasavaid protsesse, mis arvestavad erinevate sidusrühmade eripäradega. See omakorda vähendab riski, et tekib sidusrühmade väsimus või pettumus.ALFAwetlands tööpakett 2 (WP2) on välja töötanud ja testinud märgalade taastamiseks mõeldud lähenemismudelit, mis toetab individuaalseid ja kollektiivseid võimekusi ning otsustusjulgust.Praegu osaletakse aktiivselt Euroopa tasandi aruteludes selle üle, kuidas kasutada kaasloomet kui tõhusat viisi rohkemate inimeste kaasamiseks, eriti looduslähedaste lahenduste loomisel ja rakendamisel.

Selle protsessi osana on korraldatud kaasloome töötoad Soomes, Saksamaal, Lätis ja Rootsis.

WP3. Uuenduslike ökosüsteemipõhiste taastamispraktikate tõhusus

WP3 jätkab andmete koondamist ning on loonud andmebaasi, mis sisaldab kasvuhoonegaaside (GHG) heitkoguseid elulaboritest (*Living Lab*) ning ökosüsteemiteenuste (BES) hindamise tulemusi. Töö käib ka tulemuste kalibreerimise, kaugseire ja GIS-mudelite arendamise ning rakendamisega, et jälgida muutusi taimestikus, veekvaliteedis, niiskuses, pinnatemperatuuris ja kasvuhoonegaaside voogudes. Lisaks on lõpule viidud aruanne märgalade ökosüsteemiteenuste (BES) reaktsioonide kvantifitseerimise metoodika kohta.

WP4. Modelleerimine ja stsenaariumid

Hiljutised tegevused on parandanud WP4 võimekust modelleerida, kuidas degradeerunud märgalade taasniisutamine mõjutab kasvuhoonegaaside heitkoguseid ja süsiniku sidumist. Neid mudeleid kasutatakse nüüd selleks, et hinnata taasniisutamise mõju nii kohalikul kui ka EL-i tasandil, erinevate kliima- ja maakasutusstsenaariumite raames. Lisaks on tehtud uusi kogu EL-i hõlmavaid simulatsioone degradeerunud turbaalade kohta, mida hetkel kasutatakse põllumaa, rohumaa ja metsamaana. Need simulatsioonid põhinevad uusimal Euroopa märgalade kaardil ning aitavad illustreerida, kuidas erinevad maakasutusviisid panustavad kasvuhoonegaaside heidetesse. Samuti on koostatud kliimamuutuste prognoosid, mis põhinevad hetkel kehtivatel maahaldustavadel, ning GLOBIOMi maakasutusmudelit on nende uute andmetega ajakohastatud. Mudelid on lisaks

Funded by the European Union

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or CINEA. Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.

uurinud, kuidas osaline või täielik taasniisutamine kuivendatud turbarohumaadel võiks aidata heitkoguseid Euroopas vähendada.

WP5. Märgalade taastamise majanduslik ja sotsiaalne mõju

WP5 on läbi viinud nii regionaalseid kui ka riiklikke küsitlusi, et hinnata avalikkuse hoiakuid märgalade taastamise suhtes Soomes, Rootsis, Eestis, Lätis, Austrias ja Hispaanias. Regionaalsed küsitlused keskendusid märgalade puhkeotstarbelisele kasutusele ja nende tähendusele kohalike elanike jaoks. Riiklikud küsitlused uurisid avalikkuse tajutavat väärtust nende ökosüsteemiteenuste osas, mida märgalade taastamine võiks parandada. Andmeanalüüs on hetkel käimas ning tulemuste avaldamist oodatakse 2026. aastal. Lisaks kavandab WP5 sihtküsitluse maaomanike seas, et koguda teavet nende hoiakute kohta märgalade taastamise suhtes, valmisoleku kohta sellistes tegevustes osaleda ning ootuste kohta rahalise kompensatsiooni osas.

„Elulaborite ettekanded ALFAwetlands tehnilises sessioonis olid meie üldeesmärkide seisukohast väga olulised. Kodanike vaadete, mikroobide ja satelliitandmete, süsinikuvoogude seire ning modelleerimise ühendamine loob ALFAwetlands projektis tugeva teaduspõhise aluse märgalade taastamiseks ja kliimapoliitikaks," kinnitab Tuula Larmola, projekti asekoordinaator organisatsioonist Luke.

ALFAwetlands konsortsiumi liikmed kohtumiste ajal ja välitöödel

Kontakt ja lisateave ALFAwetlands projekti kohta:

Email: info@alfawetlands.eu

Sotsiaalmeedia: LinkedIn Facebook Bsky YouTube

Koduleht: https://alfawetlands.eu/

Funded by the European Union

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or CINEA. Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.